

Protokoll fört vid enskild föredragning

Social- och miljöavdelningen
Hälsa- och sjukvårdsbyrån, S3

Beslutande
Minister

Annette Holmberg-Jansson

Föredragande
Jurist

Marcus Söderholm

Justerat

Omedelbart

Nr 10

Utlåtande om utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om sekundär användning av personuppgifter inom social- och hälsovården.

ÅLR 2022/4978

88 S3

Beslut

Landskapsregeringen beslöt att skicka utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet enligt **bilaga 1 S322E09**.

Nr 11

Utlåtande om utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av mentalvårdslagen.

ÅLR 2022/5003

89 S3

Beslut

Landskapsregeringen beslöt att skicka utlåtande till social- och hälsovårdsministeriet enligt **bilaga 2 S322E09**.

Hänvisning
Er begäran om utlåtande VN/33623/2021,
STM154:00/2021

Social- och hälsovårdsministeriet
PB 33
FI-00023 STATSRÅDET

Kontaktperson
Jurist Marcus Söderholm,
telefon +358 (0)18 25000 (växel)
marcus.soderholm@regeringen.ax

registratorskontoret.shm@gov.fi

Ärende

Utlåtande om utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om sekundär användning av personuppgifter inom social- och hälsovården

Landskapsregeringen har 10.06.2022 mottagit en begäran om utlåtande av social- och hälsovårdsministeriet angående regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om sekundär användning av personuppgifter inom social- och hälsovården. I regeringens proposition föreslås att kraven på informationssäkra driftmiljöer i lagen om sekundär användning av personuppgifter inom social- och hälsovården ändras så att kraven möjliggör utlämnande av i lagen avsedda uppgifter till andra informationssäkra driftmiljöer än sådana som är belägna i Finland. Vidare är syftet med ändringen att möjliggöra användningen av finländska registeruppgifter inom internationellt forskningssamarbete samtidigt som man säkerställer en hög nivå av informationssäkerhet och dataskydd.

Landskapet har i enlighet med 18 § 1 och 4 punkten självstyrelselagen lagstiftningsbehörighet i fråga om lagtingets organisation, landskapsregeringen och underlydande myndigheter och inrättningar samt kommunernas förvaltning. Det här innebär att myndigheter inom landskaps- och kommunalförvaltningen i regel ska sköta sina förvaltningsuppgifter och -ärenden enligt landskapets allmänna förvaltningslagstiftning (främst förvaltnings-, offentlighets- och dataskyddslagstiftningen).

Enligt 18 § 12 punkten självstyrelselagen har landskapet behörighet i fråga om hälso- och sjukvård, med de undantag som stadgas i 27 § 24, 29 och 30 punkterna. Till rikets behörighet hör 27 § 24 punkten, 29 punkten (smittsamma sjukdomar hos människor,

kastrering och sterilisering, avbrytande av havandeskap, konstbefruktning och rättsmedicinska undersökningar) samt 30 punkten (behörigheten att vara verksam inom hälso- och sjukvården, apoteksväsendet, mediciner och produkter av läkemedelstyp, narkotiska ämnen samt framställning av gifter och fastställande av deras användningsändamål).

Regeringens proposition rör rättsområden där landskapet har egen lagstiftningsbehörighet. Eftersom detta hör till landskapets lagstiftningsbehörighet utgår landskapsregeringen att social- och hälsovårdsministeriet hör landskapsregeringen i detta ärende för säkerhetsskull. Med anledning av att detta samt att endast fåtal sidor är översatta till svenska avger landskapsregeringen inte något utlåtande om det materiella innehållet.

Minister Annette Holmberg-Jansson

Jurist Marcus Söderholm

FÖR KÄNNEDOM

Ålands lagting, självstyrelsepolitiska nämnden, susanne.eriksson@lagtinget.ax
Statsrådets kansli, registratorskontoret.srk@gov.fi
Heidi Kaila, statsrådets kansli, heidi.kaila@gov.fi
Anne Kumpula, social- och hälsovårdsministeriet, anne.kumpula@gov.fi
Mia Mäkinen, social- och hälsovårdsministeriet, mia.makinen@gov.fi
Mikaela Nylander, justitieministeriet, mikaela.nylander@gov.fi
Mats Löfström, riksdagsledamot, mats.lofstrom@riksdagen.fi
Janina Groop-Bondestam, justitieministeriet, janina.groop-bondestam@gov.fi
Noora Löfström, statsrådets kansli, noora.lofstrom@gov.fi

Hänvisning
Er begäran om utlåtande VN/813/2021,
STM005:00/2021

Social- och hälsovårdsministeriet
PB 33
FI-00023 STATSRÅDET

Kontaktperson
Jurist Marcus Söderholm,
telefon +358 (0)18 25000 (växel)
marcus.soderholm@regeringen.ax

registratorskontoret.shm@gov.fi

Ärende

Utlåtande om utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av mentalvårdslagen

Landskapsregeringen har 10.06.2022 mottagit en begäran om utlåtande av social- och hälsovårdsministeriet angående regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av mentalvårdslagen. I regeringens proposition föreslås att mentalvårdslagen ändras för att förbättra rättskyddet för patienter som får psykiatrisk vård oberoende av sin vilja genom att kräva att ett skriftligt beslut fattas om regelbunden psykiatrisk läkemedelsbehandling när patienten motsätter sig läkemedelsbehandling eller när patientens vilja inte kan klargöras.

Enligt 33 § självstyrelselagen (1991:71) för Åland ska utlåtande inhämtas från landskapsregeringen innan republikens president, statsrådet, ett ministerium eller någon annan myndighet fattar beslut i ärende eller utfärdar föreskrifter som uteslutande gäller landskapet Åland eller som annars har särskild betydelse för Åland. Enligt 28 § 2 mom. i självstyrelselagen för Åland ska även i fråga om lagar som har särskild betydelse för landskapet Åland utlåtande inhämtas av landskapet innan lagen stiftas. Enligt 36 § i självstyrelselagen för Åland är landskapet enspråkigt svenskt. Enligt 38 § i självstyrelselagen för Åland ska skrivelser och andra handlingar som utväxlas mellan landskapsmyndigheterna och statens myndigheter avfattas på svenska. Landskapsregeringen konstaterar att endast en sida av propositionens innehåll samt själva lagtexten översatts till svenska. Inga detaljmotiveringar har översatts. Landskapsregeringen har därmed inte getts möjlighet att avge utlåtande över hela propositionen. Avsaknaden av propositionen i sin helhet på svenska medför även att landskapsregeringen svårligen kan bilda sig en heltäckande uppfattning i ärendet och ge alla för Åland eventuella relevanta synpunkter.

Regeringens proposition rör rättskyddet vid läkemedelsbehandling mot patientens vilja och således berör lagförslaget rättsområden som hör till både Ålands och rikets lagstiftningsbehörighet. Enligt 18 § 12 punkten i självstyrelselagen för Åland hör hälso- och sjukvård till landskapets lagstiftningsbehörighet, med vissa undantag som stadgas i 27 § 24, 29 och 30 punkten. Enligt 27 § 24 punkten i självstyrelselagen hör administrativa ingrepp i den personliga friheten till rikets behörighet. Vidare framgår det enligt 27 § 30 punkten att behörigheten att vara verksam inom hälso- och sjukvården, mediciner och produkter av läkemedelstyp och narkotiska ämnen, är rikets behörighet.

Landskapsregeringen konstaterar att av grundlagen framgår det att det allmänna ska säkerställa att de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna tillgodoses. Således måste det finnas tillräckliga rättssäkerhetsgarantier och varje individ ska ha rätt till effektiva rättsmedel. Ifall ett beslut fattas mot en enskild mot dennes vilja är det viktigt att ett sådant beslut kan överklagas. Vidare behövs det även en enhetlig praxis inom hela landet för att undvika eventuell rättsosäkerhet. Utifrån detta ser landskapsregeringen det som en nödvändighet att dessa lagrum ändras.

Landskapsregeringen avger inte övrigt inte något utlåtande om det materiella innehållet i utkast till regeringens proposition till riksdagen med förslag till mentalvårdslagen, med anledning av att endast propositionens huvudsakliga innehåll och den föreslagna lagtexten översatts av ursprungspropositionens 37 sidor.

Minister

Annette Holmberg-Jansson

Jurist

Marcus Söderholm

FÖR KÄNNEDOM

Ålands lagting, självstyrelsepolitiska nämnden, susanne.eriksson@lagtinget.ax

Statsrådets kansli, registratorskontoret.srk@gov.fi

Heidi Kaila, statsrådets kansli, heidi.kaila@gov.fi

Anne Kumpula, social- och hälsovårdsministeriet, anne.kumpula@gov.fi

Mia Mäkinen, social- och hälsovårdsministeriet, mia.makinen@gov.fi

Mikaela Nylander, justitieministeriet, mikaela.nylander@gov.fi

Mats Löfström, riksdagsledamot, mats.lofstrom@riksdagen.fi

Janina Groop-Bondestam, justitieministeriet, janina.groop-bondestam@gov.fi

Noora Löfström, statsrådets kansli, noora.lofstrom@gov.fi